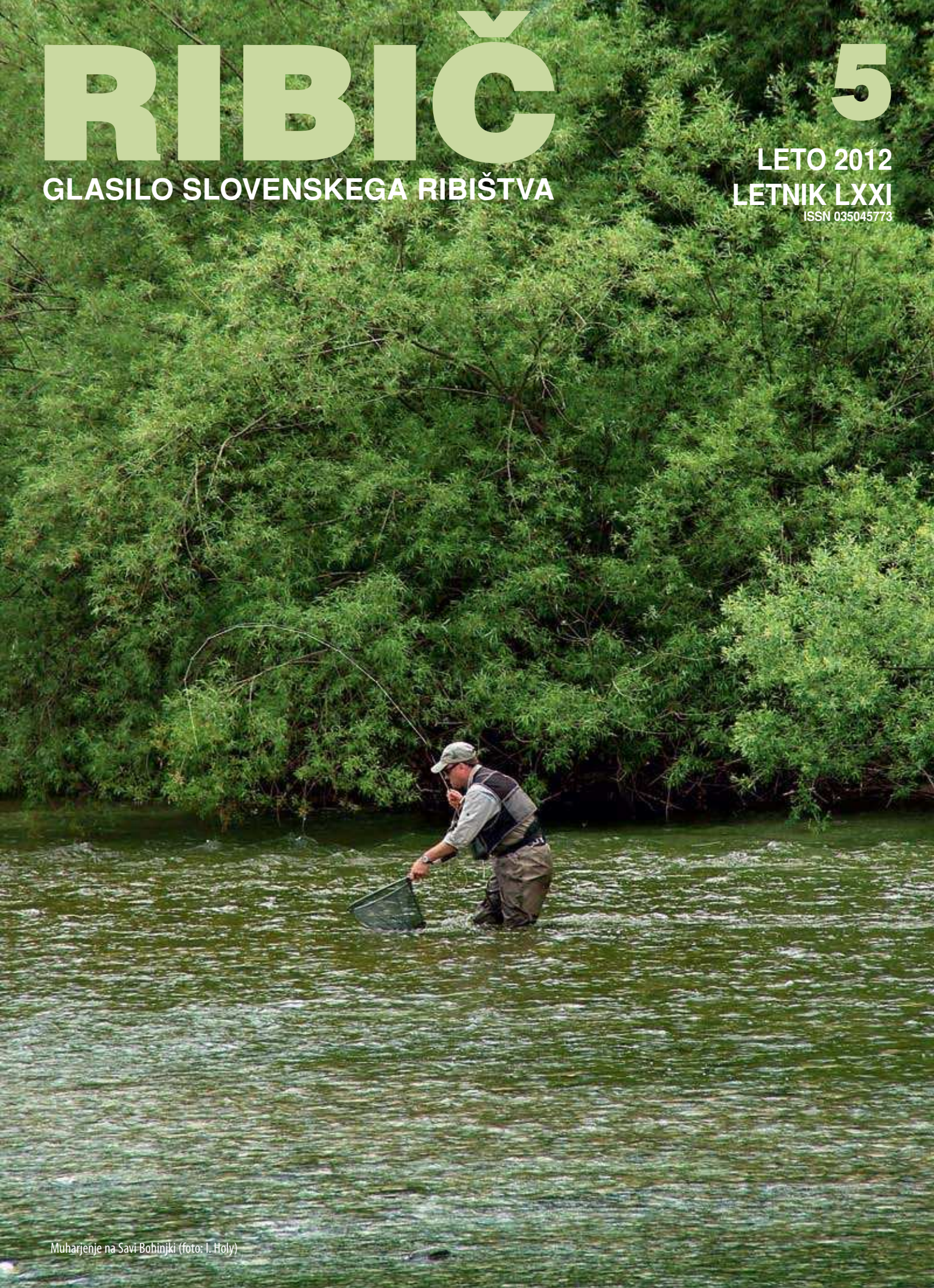

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

5

LETO 2012
LETNIK LXXI
ISSN 035045773

Na Lososovi reki

Stala je dobrih deset metrov od brega v plitvini, kjer ji je voda segala malo čez kolena. Tam se Salmon river iz širokega in dolgega tolmana prek preliva stisne v močan curek in preskoči v nov tolmun. V drobnih rokah je vihtela muharico, muho pa je vsakokrat položila na isto mesto. »Nikamor drugam ne hodi loviti, kot na ta preliv,« je dejal moj vodnik Brandy. »Rose šteje 82 let, a vsaj dvakrat na teden jo vnukinja pripelje loviti tja. In vsako leto tudi ujame svojo dovoljeno kvoto lososov,« je še dodal.

To je bilo pred štirimi leti. Po tistem smo se videvali vsako leto vsaj enkrat, kajti to je bil dober prostor za ribolov in reka je tam imela dovolj prostora, da si pol ducata ribičev ni bilo v napoto. Tudi lani v začetku julija sta bili ženski prav tam. Stara Rose je pri svojih petinosemdesetih metala muho dobrih deset metrov predse. Z Brandyjem sva prišla do reke, pozdravila obe ženski, a Rose je bila naglušna in naju ni slišala. Začel sem sestavljati muharico, Brandy pa je brskal po škatli za najprimernejšo muho. V tem se je Rose premaknila za kakšen meter, spodrsnilo ji je na spolzkem kamenju in voda jo je spodnesla. Čeprav se je lovila na prosto roko, jo je vseeno zavrtilo in najprej se je sesedla v vodo, nato pa jo je vodni tok še zakotalil kakšna dva metra navzdol.

Preden je vnukinja pribredla do nje, je bila Rose že pokonci. Z roko v roki sta pribredli na breg. Nič ni preklinjala ali se jezila. Sezula je škornje, zliiva vodo iz njih, slekla srajco in jo ožela. Mislil sem, da bo tako mokra pač šla domov, a je navlekla še mokro srajco nase, potegnila škornje do razkoraka in z vnukinjino pomočjo prebredla nazaj na isto mesto. Čez nekaj trenutkov je spet vihtela muharico, kot se ne bi nič zgodilo.

Lovil sem malo nižje od obeh žensk. Tu in tam se je sicer kakšen losos pogнал v zrak, a prijema ni bilo. Vsake toliko časa sem pogledal gorvodno, kjer sta lovili obe ženski. Po kakšne dobre pol ure ribolova sem zaslišal Brandyjev žvižg. Z roko je kazal navzgor po reki. Pogled sem obrnil ravno tedaj, ko je bil losos v zraku. Srebrn trebuh se je za-

bliskal v pozno popoldanskem soncu. Rose je rahlo sključena držala muharico v eni roki, z drugo pa kontrolirala odvijanje vrvic s kolesca. Riba je potegnila v mirni predel reke nad prelivom in se še nekajkrat pognala v zrak. Pomaknil sem se bliže in s fotoaparatom uspel zabeležiti nekaj posnetkov dogajanja. Vnukinja ob njej je že čakala s podmetalko. A losos je bil trdoživ in se ni lahko predal. Enkrat se je izmuznil, ko ga je vnukinja že imela v podmetalki. Naslednjič ji je uspelo. Z roko v roki sta ženski zabredli k bregu z otepajočo ribo v mreži. Tedaj je Rose zadovoljna odšla domov.

Atlantski losos v Kanadi

Kanada je zaradi drastičnega zmanjšanja ribjega fonda v morju leta 1990 pre-

The Salmon river – Lososova reka

Lososov akrobatski skok v zrak. Veliko užitka, a tudi malo tesnobe, saj se največkrat sname prav v skoku. Nič zato, kmalu bo prijel naslednji ...

povedala komercialni ribolov v pasu 200 milj ob svoji atlantski obali. Prizadetim profesionalnim ribičem je zagotovila rento in prekvalifikacijo. Večina od njih so postali vodniki za ribolov in lov. Stanje ribjih populacij v morju se je hitro začelo izboljševati. Na bolje je šlo tudi z atlantskim lososom. V rekah atlantskih provinc Kanade (New Brunswick z reko Miramichi, Nova Fundlandija in Labrador), a tudi Quebeca je dandanes ribolov na atlantskega lososa pomemben dejavnik turistične ponudbe. Tako sta zdaj provinci Nova Fundlandija in Labrador verjetno najboljše območje za lov te, med športnimi ribiči izjemno cenjene ribe. Od celotnega števila rek z lososom na ameriški celinici jih temu območju pripada polnih 40 odstotkov.

Ena najboljših rek za lov na atlantskega lososa na Novi Fundlandiji je prav Salmon River, ki se pri kraju Main Brook izliva v morje. Tja že od leta 2000 pogosto – skoraj vsako leto – prihajamo v začetku poletja na ribolov lososa in lov črnih medvedov. Izjemno uspešna kombinacija za vsakogar, ki je oboje, ribič in lovec. V začetku junija se začne selitev lososov iz oceana v reko. Okoli dvajsetega junija je nekaj tisoč lososov že v reki in potujejo po njej navzgor. Zanimivost reke je, da lososi gredo tudi v pritoke in jezera, skozi katere teče Salmon river. Prav nasprotno smo doživljali v sosednji provinci Quebec na reki George, kjer lososi niso skrenili niti v največje pritoče, temveč so se zadrževali izključno le v glavnem toku.

Kot sem že omenil, je v reki veliko atlantskih lososov in po mojih izkušnjah se število še večja. Glavnina so t. i. *grilse*. To so lososi, ki se že po enem letu življenja v oceanu vračajo v sladko vodo; pa ne na drst, kajti večina jih še ni spolno zrela. Velika večina so samci. So pa edina skupina, ki jo je mogoče upleniti. Poleg najmanjše mere 40 cm imajo za-

Tudi manjši losos je izjemen borec.

konsko predpisano tudi največjo dovoljeno dolžino. Tako je vse ribe, daljše od 63 cm, treba nepoškodovane vrniti v reko.

Tudi uplen je omejen. Na leto lahko ribič, domači ali tuji, obdrži vsega skupaj šest lososov. Da: šest, manjših od 63 cm. Ob nakupu ribolovnice prejmeš tudi šest plastičnih značk. Z njo je treba označiti vsakega uplenjenega lososa, preden ga odneseš od vode. Kazni za nespoštovanje predpisov so visoke. Običajna velikost *grilse* je med dvema in tremi kilogrami, a vsak gram ribe je nabit z energijo. Zapet se silovito brani in pri tem skoči tudi do desetkrat v zrak.

A s tem se varstvo lososov še ne konča. Dovoljeno je le muharjenje z eno samo muho na trnku enojčku, in to brez zalusti. Tujci in tudi kanadski državljani, ki ne živijo v tej provinci (nonresidenti), lahko lovijo le v spremstvu vodni-

ka z licenco. Vodnik lahko ob ribolovu spremlja največ dva muharja hkrati, pri čemer sam ni upravičen do ribolova.

Z vsemi takimi ukrepi so dosegli, da je reprodukcijska kategorija lososov razmeroma nedotaknjena. Kot rečeno, populacija lososov je zelo dobra. Bila bi še boljša, če bi to upoštevali tudi njihovi sosedje. Lani septembra sem na Grenlandiji srečal dva lokalna poklicna ribiča, ki sta se pravkar vrnila z morskega ribolova v fjordu. Z mrežo sta ujela kakšnih sto kilogramov lososov. Vsi so bili enaki kot krajcarji, po štiri kilograme težki – takšni, ki so vsega tristo kilometrov stran na drugi celinici strogo zavarovani.

Salmon River in Beaver Brook

Junija, ko je v reki prvi val lososov, je ob njej tudi prvi val ribičev. Največ

V Kanadi je enakopravnost spolov na visoki ravni. Nič nenavadnega ni, če vas pri ribolovu kontrolira prijetno dekle v službeni uniformi ribiškega čuvaja.

Ob nakupu ribolovnice prejmeš tudi šest plastičnih značk, s katerimi je treba označiti vsakega uplenjenega lososa, preden ga odneseš od vode. Kazni za nespoštovanje predpisov so visoke.

Ko lososi premagajo brzice, radi počivajo v mirni vodi tik nad njimi. Na enem od takšnih mest uspešno lovi tudi gospa Rose iz naše zgodbe.

je domačinov, ki hitro potrošijo svoje značke. Ko julija prispe nov selitveni val, so ob vodi večinoma le še turisti, ribolov pa je še boljši. Tudi lani smo kot navadno odlično lovili na rekah Salmon River in Beaver Brook. Slednja reka je velikosti Sore. Je ponikalnica, kar je tam velika posebnost. Kakšen kilometer teče pod površjem in nato v pravi kraški votlini spet privre na dan. Lososi se pred breznom, iz katerega ponovno privre voda na svetlo, nekaj časa izgubljeni vrtijo, nato pa jih tisočletni nagon le požene v črno globino podzemlja. Odveč je pripomba, da ribolov v pasu sto metrov od jame ni dovoljen.

Lanski ribolov se je začel slabo. Prvi dan je bilo vreme kislo, mrzlo in deževno. Kot da ni poletje. In na vodi je bilo mrtvilo. Naslednji dan sva s

prijateljem Frenkom ujela že vsak po dva lososa, nato pa se je odprlo. Tisti dan smo lovili na Beaver Brook. Zamenjal sem že štiri muhe, ki mi jih je dal vodnik, pa nič. Nato sem navezal velikega oranžnega bomberja na trnku 6. »Prezgodaj je zanj,« je rekel vodnik. »Na vrsto pride kasneje, sredi poletja.« Imel sem zaupanje vanjo in se nisem zmenil za njegovo pripombo. Položil sem jo prav na začetek močnega, a plitvega curka, kjer so se od časa do časa srebrno zabliskali lososovi boki v čisti, a rdeče rjavo tonirani vodi. Na prvi met ni bilo odziva in z vsakim nadaljnjim je plahnelo upanje na uspeh. Po kdo ve kolikih metih se je na gladini končno pokazala glava lososa, cmoknila po veliki košatici in izginila pod gladino. Zasek pri lososu mora biti s sekundo

zakasnitve tako kot pri klenju. Dostikrat sem bil prehitel, a tistikrat ne ...

Zapeta riba se je pognala navzdol v globino in se v naslednjem trenutku kot raketa izstrelila v zrak. Sledil je krog vzdolž tolmuna in spet skok. Obrnila se je in bliskovito zaplavala po toku navzgor. Vrvica je kot z ostrim nožem rezala vodno gladino. In v curku spet skok v zrak. Pa še eden. Počasi so lososu pešale moči, a riba se še vedno ni predala. Iz morja prinesejo s sabo neverjetno energijo. Vsaj dvakrat je bila že na doseg roke, a šele v tretjem poskusu je vodnik uspel obdržati lososov rep v čvrstem stisku dlani.

»Krasen *grilse*! Vsaj pet funtov tehta. In povsem svež,« je dejal vodnik. »Manj kot 48 ur je v sladki vodi.« Na koži je imel še nekaj zajedavskih morskih rakcev, ki odpadejo najpozneje v dveh dneh življenja ribe v sladki vodi.

Vreme je bilo spremenljivo, a ribolov je bil vsak dan boljši. Najboljši dan je bil četrti s petnajstimi zapetimi lososi. Pravim zapetimi, kajti največ štiri ribe dan lahko ujameš, pa čeprav jih vse spustiš. Če uidejo, seveda ne štejejo v kvoto ujetih. Ko po nekaj minutah borbe popustiš stik, se riba brez težav reši brezalustnika in vse je, kot mora biti.

V šestih dneh, kolikor navadno traja ribolov, sva zapela skupno 42 lososov. Večina so bili *grilse* v teži do treh kilogramov. Resnično sva se naučila ribolova ob številnih prijemih in nato ob utrujanju srebrnih lepotev. Prijemali so na klasične lososove muhe, na graševce, pa tudi na velike bomberje. A nikoli nisi imel muhe, ki bi bila prav povsod alfa & omega. Vedno jih je bilo treba menjavati in se prilagajati razmeram. Z vodnikovo pomočjo in njegovimi izkušnjami to ni bilo težko.

In kako kaže letos? Kot že vrsto let doslej. Nasvidenje v juliju, Rose!

Dr. Jože Ocvirk